

Briuselis, 2018 m. kovo 28 d.
Rev1

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTOSIOMS ŠALIMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES AUTORIŲ TEISIŲ TAISYKLĖS

2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Tai reiškia, kad jei ratifikuotame susitarime dėl išstojimo¹ nebus nustatyta kita data, nuo 2019 m. kovo 30 d. 00.00 val. Vidurio Europos laiku (toliau – išstojimo diena) Jungtinei Karalystei nebebus taikoma Sąjungos pirminė ir antrinė teisė². Tuomet Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi³.

Pasirengti išstojimui turi ne tik ES ir nacionalinės institucijos, bet ir privatūs subjektai.

Atsižvelgiant į didelį netikrumą, visų pirma susijusį su galimo susitarimo dėl išstojimo turiniu, susijusiems asmenims primenamos teisinės pasekmės, į kurias reikės atsižvelgti Jungtinei Karalystei tapus trečiąja šalimi.

Atsižvelgiant į visas pereinamojo laikotarpio priemones, kurios gali būti įtrauktos į galimą susitarimą dėl išstojimo, nuo išstojimo dienos Jungtinei Karalystei nebetaikomos ES autorių teisių taisyklės.

1. ES IR JUNGTINĖS KARALYSTĖS RYŠIAI AUTORIŲ TEISIŲ SRITYJE BUS REGLAMENTUOJAMI PAGRINDINĖMIS TARPTAUTINĖMIS (DAUGIAŠALĖMIS) AUTORIŲ TEISIŲ SUTARTIMIS

Jungtinė Karalystė ir ES yra daugelio pagrindinių tarptautinių (daugiašalių) autorių teisių sutarčių, kaip antai Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutarties, PINO atlikimų ir fonogramų sutarties⁴ ir Sutarties dėl intelektinės

---

¹ Šiuo metu vyksta derybos su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl išstojimo sudarymo.

² Be to, pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Europos Vadovų Taryba, susitarusi su Jungtine Karalyste, gali vieningai nuspręsti, kad Sutartys nustos galioti vėliau.

³ Trečioji šalis – šalis, kuri nėra ES narė.

⁴ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS sutartis)⁵, susitariančiosios šalys.
6

Atsižvelgiant į pagal šiuos susitarimus prisiimtus įsipareigojimus, ypač į „nacionalinio režimo“ ir „didžiausio palankumo statuso“ principų taikymą piliečiams ir juridiniams asmenims, atitinkantiems kriterijus, pagal kuriuos jie gali gauti TRIPS sutartyje numatytą apsaugą, nuo išstojimo dienos tarptautinės teisės aktais bus reglamentuojamos šios sritys:

- autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga (pvz., autoriams suteikiamų išimtinių atgaminimo, platinimo, nuomos, viešo perdavimo ir viešo paskelbimo teisių apsauga; taip pat, jei taikytina, gretutinių teisių turėtojams, kaip antai fonogramų gamintojams, atlikėjams ir transliuotojams, suteikiamų tokių teisių apsauga);
- autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos galiojimo terminas;
- įsipareigojimai, susiję su technologinėmis apsaugos priemonėmis ir informacija apie teisių administravimą;
- duomenų bazės, išskyrus toliau nurodytus atvejus;
- kompiuterių programos;
- puslaidininkinių gaminių topografijos;
- autorių teisių (kaip vienos iš intelektualinės nuosavybės teisių pagal TRIPS sutarties III dalį) užtikrinimas, įskaitant pasienio priemones.

Derėtų atkreipti dėmesį, kad minėtais daugiašaliais tarptautiniais susitarimais nenumatoma tokios pat rūšies ar lygio apsauga, susijusi su tam tikromis teisėmis ir, jei taikytina, šioms teisėms taikomomis išimtimis ar apribojimais, kokia šiuo metu nustatyta ES autorių teisių *acquis*. Be to, ES *acquis* numatytos tarptautinėse konvencijose atitikmenų neturinčios tam tikro pobūdžio *lex specialis* nuostatos arba ypatingos tarpvalstybinės priemonės, kuriomis teisių turėtojai arba naudotojai gali pasinaudoti vidaus rinkoje ir (arba) teisių administravimo srityje.

Atsižvelgiant į tai, Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmės autorių teisių ir gretutinių teisių srityje bus šios:

2. KONKREČIOS PASEKMĖS AUTORIŲ TEISIŲ SRITYJE

- **Transliuotojai.** Direktyvoje 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo⁷ numatyta, *inter alia*, kad viešas perdavimas per palydovą vyksta tik

⁵ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁶ Be to, Jungtinė Karalystė yra Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos šalis, o ES – ne. Tačiau pagal PINO autorių teisių sutarties 1 straipsnio 4 dalį ES privalo taikyti Berno konvencijos 1–21 straipsnius ir priedą.

⁷ 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos Direktyva 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo (OJ L 248, 6.10.1993, p. 15).

valstybėje narėje, kurioje įvedami transliavimo signalai, taigi nustatoma su autorių teisėmis susijusių veiksmų vieta, pagal kurią išduodamos licencijos. Todėl norėdami transliuoti kūrinį ar kitą objektą transliuotojai turi gauti leidimą naudotis autorių teisių saugomais kūriniais tik toje valstybėje narėje, kurioje įvestas signalas. Nuo išstojimo dienos Jungtinės Karalystės transliuotojai teikdami tarpvalstybines palydovinio transliavimo paslaugas ES vartotojams nebegalės naudotis direktyvoje nustatytu mechanizmu ir turės gauti leidimą naudotis autorių teisių saugomais kūriniais visose valstybėse narėse, kuriose veikia signalas. Atitinkamai ES transliuotojai teikdami tarpvalstybines palydovinio transliavimo paslaugas Jungtinės Karalystės vartotojams nebegalės naudotis direktyvoje nustatytu mechanizmu ir norėdami teikti transliavimo paslaugas Jungtinėje Karalystėje jie turės užtikrinti, kad visi susiję teisių turėtojai duotų leidimą naudotis autorių teisių saugomais kūriniais.

- **Kolektyvinis teisių administravimas (teisė naudoti muzikos kūrinius internete).** Direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje⁸ 30 straipsniu kolektyvinio administravimo organizacija įpareigojama tam tikrais atvejais atstovauti kitai kolektyvinio administravimo organizacijai teikiant daugiateritores licencijas (dėl teisės naudoti muzikos kūrinius internete). Nuo išstojimo dienos teikiant daugiateritores licencijas ES kolektyvinio administravimo organizacijos nebebus įpareigtos atstovauti Jungtinėje Karalystėje įsisteigusioms kolektyvinio administravimo organizacijoms pagal Direktyvos 2014/26/ES 30 straipsnį ir atvirkščiai.
- **Nenustatytų autorių teisių kūriniai.** Tam tikros ES kultūros institucijos gali pasinaudoti Direktyvoje 2012/28/ES dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinų naudojimo⁹ numatyta tarpusavio pripažinimo sistema. Naudodamasi šia sistema jos gali skaitmeninti kūrinius ir skelbti juos internete visose valstybėse narėse, jei vienoje valstybėje narėje kūrinys pripažįstamas nenustatytų autorių teisių kūrinium.

Nuo išstojimo dienos tarp Jungtinės Karalystės ir ES nebebus taikomas Direktyvoje 2012/28/ES numatytas tarpusavio pripažinimo mechanizmas. Todėl iki išstojimo dienos Jungtinėje Karalystėje pripažinti nenustatytų autorių teisių kūriniai nebebus pagal Direktyvą 2012/28/ES pripažįstami ES, taip pat tokia pati tvarka bus taikoma ir ES pripažintiems nenustatytų autorių teisių kūriniais, nes Direktyvoje 2012/28/ES numatyta tarpusavio pripažinimo sistema nebegalios Jungtinėje Karalystėje. Taigi tai reiškia, kad ES kultūros institucijos nebegalės naudoti Jungtinėje Karalystėje pripažintų nenustatytų autorių teisių kūrinų, kuriuos buvo leidžiama naudoti pagal direktyvą, ypač skelbti jų internete, ir atvirkščiai.

- **Galimybės susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymas akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims.** Direktyvoje (ES) 2017/1564 dėl aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai leidžiamų tam tikrų būdų naudoti tam tikrus

---

⁸ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje (OL L 84, 2014 3 20, p. 72).

⁹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/28/ES dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinų naudojimo (OL L 299, 2012 10 27, p. 5).

autorių teisių ir gretutinių teisių saugomus kūrinis ir kitus objektus¹⁰ numatoma taikyti privalomą išimtį aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų ir įgaliotųjų subjektų, veikiančių tu asmenų vardu, labui. Be to, direktyvoje numatyta, kad tokie įgaliotieji subjektai gali naudotis naudos gavėjui ar kitam įgaliotajam subjektui taikoma išimtimi kitose valstybėse narėse, taip pat kad naudos gavėjai ir įgaliotieji subjektai gali susipažinti su bet kurioje valstybėje narėje įsisteigusio įgaliotojo subjekto pagamintomis prieinamos formos kopijomis.

Nuo išstojimo dienos asmenys Jungtinėje Karalystėje nebegalės pagal Direktyvoje (ES) 2017/1564 numatytą sistemą gauti prieinamos formos kopijų iš ES įsisteigusiu įgaliotųjų subjektų. Ir atvirkščiai – ES įsisteigę įgaliotieji subjektai ir naudos gavėjai taip pat negalės gauti prieinamos formos kopijų iš Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiu įgaliotųjų subjektų.

ES ir trečiųjų šalių, ratifikavusių Marakešo sutartį¹¹, keitimasis prieinamos formos kopijomis reglamentuojamas Reglamentu (ES) 2017/1563¹² dėl Sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinų ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui. Šiomis aplinkybėmis svarbu paminėti, kad šiuo metu Jungtinė Karalystė nėra Marakešo sutarties šalis.

- **Internetinių turinio paslaugų perkeliamumas.** Pagal Reglamentą (ES) 2017/1128 dėl internetinių turinio paslaugų tarpvalstybinio perkeliamumo vidaus rinkoje¹³ laikoma, kad internetinė turinio paslauga abonentai, laikinai esančiam valstybėje narėje, teikiama ir abonentas turi prieigą prie tos paslaugos ir ja naudojasi tik savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje.

Nuo išstojimo dienos Jungtinėje Karalystėje gyvenantys asmenys keliaudami į ES šalis nebegalės naudotis savo abonentinėmis skaitmeninio turinio paslaugomis, o Jungtinėje Karalystėje įsisteigęs internetinių turinio paslaugų teikėjas turės atitikti atitinkamos ES valstybės narės ar valstybių narių, kuriose jis nori teikti paslaugas savo abonentams, reikalavimus – be kita ko, jis privalės gauti visus susijusius tos (tų) valstybės (-ių) narės (-ių) leidimus naudotis autorių teisių saugomais kūriniais.

---

¹⁰ 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1564 dėl aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui leidžiamų tam tikrų būdų naudoti tam tikrus autorių teisių ir gretutinių teisių saugomus kūrinis ir kitus objektus (OL L 242, 2017 9 20, p. 6). Ši direktyva turi būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2018 m. spalio 11 d.

¹¹ Marakešo sutartis dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims.

¹² 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1563 dėl Sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinų ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui (OL L 242, 2017 9 20, p. 1). Reglamentas bus taikomas nuo 2018 m. spalio 12 d.

¹³ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1128 dėl internetinių turinio paslaugų tarpvalstybinio perkeliamumo vidaus rinkoje (OL L 168, 2017 6 30, p. 1). Šis reglamentas taikomas nuo 2018 m. balandžio 1 d.

- ***Sui generis* duomenų bazės sudarytojo teisė.** Direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos¹⁴ 7 straipsnyje numatyta tam tikromis sąlygomis suteikti apsaugą ES valstybėse narėse įsisteigusiems duomenų bazių sudarytojams („*sui generis* duomenų bazės sudarytojo teisė“). Direktyvos 96/9/EB 11 straipsniu numatoma, kad apsaugą, suteikiamą pagal *sui generis* teisę, gali gauti tik duomenų bazių sudarytojai (arba teisių savininkai), kurie yra ES valstybės narės piliečiai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra ES teritorijoje arba kurie yra bendrovės ir (arba) įmonės, įkurtos pagal ES valstybės narės teisę (turinčios savo registruotą buveinę, centrinę administraciją arba pagrindinę verslo vietą ES teritorijoje).

Nuo išstojimo dienos Jungtinės Karalystės piliečiai (nebent jų nuolatinė gyvenamoji vieta yra ES) ir bendrovės ir (arba) įmonės, įkurtos pagal Jungtinės Karalystės teisę, neteks teisės toliau naudotis *sui generis* duomenų bazės sudarytojo teise į ES duomenų bazes arba įgyti šią teisę¹⁵. Ir atvirkščiai – ES valstybių narių piliečiai ir bendrovės ir (arba) įmonės neturės teisės toliau naudotis *sui generis* duomenų bazės sudarytojo teise į Jungtinės Karalystės duomenų bazes arba įgyti šią teisę.

Bendrajai skaitmeninei rinkai skirtoje Europos Komisijos svetainėje pateikiama bendroji informacija, susijusi su autorių teisėmis: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>. Prireikus šie tinklalapiai bus atnaujinti pateikiant daugiau informacijos.

Europos Komisija

Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas

---

¹⁴ 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, 1996 3 27, p. 20).

¹⁵ Dėl duomenų bazių, kurioms apsauga suteikta iki išstojimo dienos, ES siekia susitarti su Jungtine Karalyste, kokius sprendimus būtų galima numatyti susitarime dėl išstojimo. Su pagrindiniais ES pozicijomis dėl intelektinės nuosavybės teisių (įskaitant geografines nuorodas) principais galima susipažinti adresu https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-intellectual-property-rights-including-geographical-indications_lt.